

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34

„Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Realka v Idriji.

Poslano. Priobčil dr. D. Majaron.

Občinski zastop mesta Idrije je sklenil lani dne 18. avgusta soglasno, da se načeloma ustanovi v proslavo sedemdesetletnice cesarjeve na občinske stroške srednja šola v Idriji, in takisto v javni seji dne 29. decembra je soglasno natančneje določil, da ta srednja šola bodi nižja realka, katere prvi razred se naj otvori že letošnjo jesen. Dne 9. aprila letos — ko je bil deželni odbor že sredi januarja, odnosno marca pravomočno odobril občinsko jamstvo za nameravano realko, in ko je bila deputacija mesta Idrije koncem februarja storila v tej stvari potrebne korake pri deželni vladi in pa pri poljedelskem in naučnem ministrstvu — torej po vsem tem jako pozno in „post festum“, oglasila se je prva časnikarska opozicija proti akciji mestnega zastopa, in zlasti proti realki. Očitano se je zastopu idrijskemu, da je neprevidno ravnal, 1. ker je srednjo šolo sklenil ustanoviti na občinske stroške in 2. ker se je zavzel za realko, namestu za gimnazijo. To očitano se je potem ponavljalo v gotovih časopisih od tedna do tedna. Naravnost se predbaciva županstvu in občinskemu zastopu Idrije, da slabo gospodarja, da hoče imeti realko na občinske stroške, ko je vendar „država bila pripravljena brez najmanjših stroškov za davkoplačevalce ustanoviti v Idriji državno gimnazijo“. Da takega predbacivanja ne bo niti v Idriji konec, za to skrbe politični nasprotniki, katerih se seveda tudi idrijskemu občinskemu zastopu ne manjka.

Deželni poslanec idrijskega mesta imel sem že od prvega kraja častno nalogo, sodelovati pri rešitvi tega, za Idrijo perečega višješolskega vprašanja. Zlasti mi je bila naloga, da sem poizvedel mnenja vseh merodavnih krogov, in jih priobčeval idrijskemu županstvu. Zato lahko rečem, da sem o razvoju te stvari jako dobro poučen. Po mojem utemeljenem prepričanju občinski zastop mesta Idrije ni mogel boljše postopati, kakor je, če se je hotelo zares za Idrijo doseči v doglednem času primerno

srednjo šolo. Dasi nisem naprošen, se vendar čutim poklicanega, da v obrambo resnice celo stvar ob kratkem javno razjasnim, to tembolj, ker ne gre le za lokalno vprašanje mojega volilnega okraja, marveč za važen prirastek domačega srednjega šolstva sploh.

Že v zasedanju leta 1898. je deželni zbor kranjski na moj predlog soglasno sklenil resolucijo, naj vlada uvažuje, kako bi se čim prej v Idriji ustanovil kak višji učni zavod, zlasti srednješolski zavod. Utemeljevala se je resolucija s tem, da je Idrija drugo največje mesto dežele, da za tamošnjo obilno mladino iz uradniškega, meščanskega in delavskega stanu ne more zadoščati gola ljudska šola, da izpolnivi 14. leto večina njih ne dobi prilike za kako praktično izobrazbo, da cesarski rudnik tudi vseh doraslih mladeničev ne more sprejemati v službo, da je torej skrbeti za izobrazbo, ki idrijski mladini odpre pota v druge poklice itd. Vseled omenjene resolucije je c. kr. naučno ministrstvo pač ukrenilo nekako poizvedovanje, in sicer v tej smeri, koliko dijakov iz Idrije in idrijskega sodnega okraja je bilo zadnjih pet let (1894. do 1899.) na raznih srednjih šolah. Uspeh tega poizvedovanja je bil za resolucijo jako neugoden, kajti izkazalo se je le prav pičlo povprečno število srednješolskih dijakov iz Idrije in okolice. Pripravljen je bil tako „statističen argument“, da potreba srednje šole v Idriji ni dokazana. Sicer pa je delovanje za državno srednjo šolo bilo bistveno otežkočeno s tem, da smo prišli v dobo brez stalnih vlad in brez parlamenta, v dobo, o kateri se še do pred kratkim ni vedelo, kdaj in ali je bo sploh konec.

S tem položajem so morali resno računati idrijski občinski faktorji, in ker se rešitev vprašanja zastran srednje šole v lokalnem interesu ni dala več odlašati, povzeli so lansko poletje misel, katera se je bila v občinskem odboru idrijskem že leta 1892. sprožila, da naj bi se namreč ustanovila srednja šola na občinske stroške. Tu je za širše kroge treba pripomniti, da okoli 90%, reci: devetdeset odstotkov vseh

idrijskih občinskih priklad plačuje ces. kr. erar. Ker je nadalje svota neposrednih, v Idriji predpisanih davkov jako znatna (za 1899. leto 106.338 kron in za leto 1900. 106.874 kron), zato je mogoče, da idrijska občina s primeroma nizkimi prikladami pokriva tudi visoko potrebnost. V svrhu ustanovitve občinske nižje realke v Idriji se je v proračun za leto 1901. postavila svota 35.100 kron, in vzlic temu so se dosedanje občinske priklade zvišale le za 20%. Ker se je od neke strani ugovarjalo, da celo imoviti Kranj „ni hotel“ svoje gimnazije obnoviti na občinske stroške, naj tudi opozarjam, da je imelo mesto Kranj za leto 1900. direktnega davka 32.198 kron, in da bi torej moralo v pokritje zneska 35.100 K, za kateri je bilo treba Idriji le 20%, pobirati 110%no občinsko priklado. Tu je pač velika razlika; sicer pa mora mesto Kranj za državno gimnazijo plačevati vsako leto okoli 9500 kron, in ima že radi tega prispevka svojo občinsko priklado zvišano za 20% od leta 1895. deset let naprej.

Mestni zastop idrijski torej ni hotel občini naložiti prevelikega in gospodarsko nerazumnega bremena, ko se je na označeni finančni podlagi lotil ustanovitve komunalne srednje šole. V zadnjih petnajstih letih so razna mesta ustanovila svoje srednje šole, in pri tem porabila precejšnje svoje fondе, ali davkoplačevalcem naložila tem višje priklade; storila so pa to, ker so bila prepričana o potrebi in koristnosti takšnih zavodov, dasi o tem niso mogla prepričati naučne in zlasti tudi ne finančne uprave; storila so to, ker je bil to jedini pot, da se je z obstojem in napredkom občinske srednje šole dokazala nje upravičenost, vseled česar je država dotični zavod prevzela v svojo upravo, in je iz komunalne srednje šole postala „c. kr. državna“. Tudi se je vkoreninilo načelo, da država, ako se že odloči za ustanovitev državne šole, zahteva od interesentov in dotične občine prav znatnih žrtv, največkrat drago šolsko stavbo, vsakoletna popravila, kurjavo itd. Da bi vsi pristojni faktorji (naučno, finančno ministrstvo, sploh vlada in državni zbor)

ravno Idriji hoteli nakloniti državno srednjo šolo brez najmanjših stroškov za idrijske davkoplačevalce, tega ni mestni zastop mogel misliti in v to tudi ni imel pametnega razloga.

Vseled naročila mestne deputacije sem se koncem oktobra meseca še enkrat informiral na Dunaji. Ko sem zvedel v naučnem ministrstvu, da za ustanovitev državne srednje šole v Idriji še davno niso dani pogoji, in da bi zlasti nove gimnazije na Kranjskem naučna uprava ne mogla podpirati, razložil sem potem v poljedelskem ministrstvu referentu za idrijski rudnik, ministerjalnemu svetniku G., kako si v tem šolskem vprašanju hoče pomagati mestni zastop idrijski. Govorila sva o meščanski šoli, kaki strokovni šoli, o gimnaziji in realki; uspeh tega je bila izjava g. referenta, da smatra za potrebno in najprimernejše ustanoviti višjo realko s kakim vspretnim obrtnim tečajem, in da se po njegovem mnenju ni bati odpora od strani poljedelskega ministrstva, akoravno pride na njegov etat 90% vse potrebščine za realko.

Dne 30. oktobra sem potem v Idriji poročal šolskemu odseku občinskega odbora in pa c. kr. rudniški direkciji o dobljenih informacijah. Objektivnemu poročilu je bil soglasen odmev, da Idriji ne preostaja drugo, kakor takoj prirediti priprave za ustanovitev občinske realke. Po dotičnih pripravah je mestni zastop dne 29. decembra enoglasno sklenil, da se naj s pričetkom šolskega leta 1901/2 otvori prvi razred občinske višje realke pod imenom „Jubilejna višja realka cesarja Franca Jožefa I.“, in zajedno ustanoviti potrebni proračun. Niti pred sejo, niti slej ni bilo nobene pritožbe proti proračunu, odnosno proti zvišanju priklad. Deželni odbor, ki je imel dvakrat ves dotični akt v pretresu, je vsemu pritrdil.

Iz tega soglasja je moral vsakdo sklepati, da je mestni zastop idrijski najbolje pogodil in da ne bodo nanj napadi leteli čez toliko in toliko časa. Vendar pa se ga je začelo napadati, kakor rečeno, dne 9. aprila po časopisih, da je, ustanovivši

LISTEK.

S pota.

(Konec.)

Čehi so bogat, agilen narod. Njihova zemlja je krasna in plodovita, polna naravnih zakladov. Zato cveteta bujno v nji veleobrtni in veletrgovina. Na potovanju v Prago sem občudoval izredno množico tovarn, ogromni promet na vseh večjih postajah ter gledal z največjim zanimanjem skozi okno svojega kupeja prostrana, valovita, brezmejna polja, na katerih so pod nadzorstvom moškega delale v dolgi vrsti stoječe ali čepeče ženske ali pa so delali posamezni moški s konjem, vpreženim pred stroj. Povsod bujno življenje, marljivo delovanje, zato tudi povsod uspehi in blagostanje! Največ pa seveda tu v Pragi. Tu so najrazličnejše velike tovarne in najrazličnejše veleobrtni in veletrgovske trvdke, ki imajo zveze z največjimi središči Evrope. Ogromni lokali, razkošje elegantnih izložeb in množica uslužbencev praških prodajalen dokazujejo, kako razvito je med Čehi trgovinsko življenje. Ali veleobrtni s svojimi tovarnami, skladišči in kolodvori je nameščena v pred-

mestjih, dočim ima veletrgovina svoj sedež v sredini mesta, na najlepših trgih in v najmodernejših ulicah. Toda med obema je najožja zveza, katero oskrbujejo telefoni, električna železnica, vozovi, tramwayi, bicikli in avtomobili. To je šviganja in dirjanja sem ter tja, a vendar brez onega hrupa, ropota, zvonjenja in kričanja, ki je značilno n. pr. za promet na Dunaju. Vzlic vsemu bujnemu vrvenju in hlastnemu gibanju dela Praga na človeka vendarle vtisk mirnega mesta. In tudi zato je veselejša in prav zato ostane tudi tihega, idilskega življenja vajeni Slovenec tako rad daljšo dobo v Pragi, dočim bi mu dunajski hrup presedel že prvi teden.

Ali povedal Vam nisem še ničesar, velečislana gospa, o umetniškem življenju v Pragi.

Umetnost leži v Pragi na cesti. Kamor se obrneš, kamor stopiš — povsod umetnost. Evo tu na mostu cela vrsta kipov, tam impozantna soha, ondi palača v secesionistovskem slogu, tamkaj monumentalna zgradba muzeja, gledališča, konservatorija in akademije, tukajle mednarodna ali samo češka razstava slik, kipov in obrtnih umetnin... Ustavi se sredi ulice, odpravi oči in glej predse, kvišku in nazaj... povsod najdeš dela umetnosti. Čehi pač

žrtvujejo za svojo umetnost milione, podpirajo in negujejo svoje talente, da dozore, potem pa jih zalagajo z naročili v obilju. Da, le domači umetniki imajo posla v Pragi povsod, v gledališču, v javnih in privatnih poslopih, finančnih zavodih, šolah, hotelih i. dr. Povsod le češke slike ali češki kipi čeških mojstrov! Zato pa se je dvignila češka obrazovalna umetnost že toli visoko, da imponuje v Parizu, Peterburgu, Berlinu in drugod!

Predvsem pa se gojita v Pragi petje in glasba. Poleg konservatorija je v Pragi cela vrsta privatnih pevskih šol, v katerih vzgajajo učitelji in učiteljice koncertne in operne pevke, igralce in igralkice ter različne glasbenike. Hej, mladih pevk in pevcev, igralk in igralcev, začetnikov, učencev ali absolvirancev, je v Pragi ogromno! Vsač hip butiš ob golobradca z „genialno“ grivo in z „umetniško“ zavozlano kravato! Vsač hip srečaš gospico malo ekstravagantne elegance z notno mapo pod pazduho! Naraščaja za opero in drame je v Pragi toliko, da bi zadoščal za vse avstrijske odre. Ali seveda med temi grivastimi geniji in bizarnimi umetnicami je le redkokdaj najti v istini porabnega talenta. Večina je in ostane umetniški proletarijat, bohème. Saj pa se

sili med umetnike res že vse. Če ima le nekoliko posluha in glasu, ter če nima grbe ali kruljavih nog, pa že tišči v operno ali igralsko šolo! In tako se Vam, kakor meni, lahko pripeti, da sedite na Streleckem ostrovi — otoku sredi Vltave — da srkate izbornu plzensko pivo ter se sredi docela neznane ogromne družbe zabavate ob eksaktnem sviranju vojaške godbe, ko zapazite nakrat, da sedite poleg častitljivega mesarja in mesarice, ki imata hčer, ki je „tudi izborna umetnica“. Ali ubožica ne najde engagementa, zato piše s strojem v nekem kontoarju... Ali veste morda Vi za kakšno prazno mesto pri kakem gledališču? —

Tempelj praške gledališke umetnosti pa je seveda krasno „Narodno divadlo“, kolosalna, monumentalna zgradba, ki je čast in ponos Pražanov. Tu so zbrani največji češki umetniki in najboljši umetnice. Tujcev, bodisi Slovanov, ne marajo, ker zahtevajo, da imej narodno gledališče tudi po svojih članih in njih govoric v istini češko-narodni značaj. Zato pa odklanjajo Pražani vsakogar, ki ni rodem Čeh ali ki ne zna češčine perfektno! Na tem ekskluzivnem stališču pač Slovenci ne bomo mogli stati nikdar!

„Národno divadlo goji opero, opereto,

občinsko realko, preprečil državno gimnazijo, katero je bila pripravljena država dati Idriji na lastne stroške. Dasi je bila ta eventualnost po mojih prejšnjih informacijah povse izključena, sem vendar v svoje lastno pomirjenje koj dne 11. aprila stopil v naučno ministrstvo in pri pristojnih referentih, zlasti pri ministerijalnem tajniku K. in dvornem svetniku H., sklicujoč se na najnovejšo časnikarsko vest, povprašal, kaj utegne biti resnica. Dobil sem soglasen in z razlogi podprt odgovor, da naučna uprava ni mislila in tudi ne more misliti na ustanovitev državne gimnazije v Idriji, še manj pa, da bi bila v kaj takega pripravljena. Tudi lahko povem, da sta oba referenta glede na razmere na Kranjskem sploh in v Idriji posebej odobraval nameravano višjo realko proti eventualni gimnaziji. Ta odgovor je bil tudi koj znan v Idriji in le čudim se, kako se je moglo še pozneje ponavljati očitjanje, da je mestni zastop „zapravil državno gimnazijo“.

Da so se odločilni faktorji v Idriji, in mej te je prištevati tudi c. kr. rudniško direkcijo in poljedelsko ministrstvo, zavzeli za višjo realko, namestu za višjo gimnazijo, je le priznanja vredno. Tu ne izražam svojega skromnega mnenja, nego mnenja cele vrste domačih šolnikov, ki so vsi dajali prednost realki; niti eden mi ni rekel, da je za Idrijo gimnazija bolj umestna. Isto priznanje za realko je zvedela mestna deputacija idrijska pri c. kr. deželnem predsedstvu, pri poljedelskem in naučnem ministrstvu. Da vsi ti krogi hočejo le dobro idrijski mladini, tega ni dvomiti treba.

Bodi končna rešitev tega vprašanja pri naučnem ministrstvu taka ali taka mestnemu zastopu se ne more očitati, da ni postopal z najboljšim namenom in vso preudarnostjo glede na dejanske razmere. Če moja tozdevna pojasnila pomirijo gotove kroge v Idriji, kar je seveda kolikor toliko zavisno od njih dobre volje, bo namen teh vrstic izpolnjen!

V Ljubljani, 10. junija.

Državni zbor.

Istega dne, ko je gospodska zbornica sprejela za delavce jako važni zakon, ki določa v rudokopih delo le na 9 ur, je sprejel tudi drž. zbor jako važne zakone, in sicer v prvi vrsti izpremembo §§ 59. in 60. obrtnega reda, ki sta za male trgovce in obrtnike, doslej odvisne od veletržcev in veleobrtnikov, uprav življenske važnosti. Hkratu se je nadaljevalo drugo čitanje predloge glede lokalnih železnic ter se začelo po dolgem času zopet enkrat prvo čitanje kvotnega zakona, ki se je radi bližnjega konca zasedanja izročil odseku. Koerber je izrazil svoje veselje, da se je zbornica začela zopet baviti s skupnimi drž. zadevami ter obžaloval, da se v Avstriji tolikrat napada Ogrska.

Albanski dogodki.

Avstro-ogrsko časopisje kakor na višji ukaz molči o dogodkih v Albaniji, dasi je ondi položaj jako kritičen in nevaren. Albanci nočejo plačevati davkov, a nobena oblast se jih ne upa, k temu siliti. Vzrok

te bojazni pred Albanci je, da so izborni oboroženi, in da je vsa Albanija kakor preplavljena z orožjem. Šele nedavno so dobili po morju novo zalogo pušk. Kdo jih je poslal, ni znano, toda sumijo Italijo! Albanci zahtevajo od sultana zase avtonomijo, a pri tem vendarle zatirajo in preganjajo kristijane. Albanci trdijo, da se oborožujejo proti eventualni okupaciji Avstro-Ogrski, ne pa proti Turčiji. Optimizem grofa Goluchowskega glede Albanije, oziroma njegovo zaupanje do Italije, je pod takimi razmerami naravnost nerazumljivo. Italija neumno deluje za svoje interese v Albaniji. Morda ne dela prav, ker izzivlja nemire, ki ji morejo postati kmalu jako neprilicne, ali dejstvo, da je Italija sila delavna, se ne da tajiti. Nasprotno pa ne storita Turčija in Avstro-Ogrska prav ničesar, da bi italijanski vpliv paralizirali. To bo imelo morda še jako slabe posledice.

Knez Nikola o srbski kraljevski družini.

Ruski publicist Amfiteatrov je bil te dni sprejet v avdijenci pri črnogorskem knezu. Nikola je dejal med drugim: Ljubim kralja Aleksandra, tega izvrstnega mladega moža. Oče mi, odkritosrčno, ni ugajal; bil je egoist ter ni imel v sebi niti kaplje patriotizma. Aleksander ima v sebi mnogo dobrega in plemenitega. Ko je bil v Črnigori, je jako ugajal vsem. Želim mu vse dobro. Slučaj s kraljico Drago je strašen. Ubogi kralj! Uboga kraljica! Koliko napačnih, grdih vestij je izzval ta dogodek, kako triumfirajo njuni neprijatelji! Glede Macedonije pa je dejal knez Nikola: Bolgarija je zašla nekam predač. Vendar mislim, da prestanjo nemiri ondi prav kmalu, ker se je zbudil na Ruskem sum, da se snuje bolgarsko-macedonska revolucija. Črnagora ima sedaj z notranjimi zadevami preveč opravka, da bi mogla misliti na zunanjo politiko. Nam je treba naobrazbe in železnice, trgovina se mora dvigniti. Notranje bogastvo zemlje leži še zakopano, naša zemlja je bogata, a da se bogastvo izkoplje, je treba novcev in zopet novcev. Rusija je za Slovane, zlasti za Črnogoro, vse, ki se smatra otrokom velike Rusije, in kateri je hvaležna na veke. Bodočnost Slovanstva je sploh samo Rusija. Slovani, ki se odkajo Rusiji, izgubljajo pod nogami tla, izgubljajo svojo narodnost in svoj narodni ideal. Stambulov je bil jako nadarjen mož, no njegova nesreča je bila, da je ostavil pravo pot in je zato propal.

Vojna v Južni Afriki.

Gospa Bothe je dospela s parnikom v Southampton v spremstvu bivšega drž. tajnika republike Oranje, Fischerja. Bothova gospa odpotuje naravnost v Londonj potem na Holandsko in v Belgijo. Po kaj je dospela v Evropo in celo v deželo sovražnika, ni znano. Ali gospa burskega nadpoveljnika je bila že parkrat med Kitchenerjem in Botho posredovalnica za mir, zato je prišla na Angleško pač z isto mislijo. — Polkovnik Scobell je 6. t. m. zvečer napadel taborišče Burov severnozahodno Barklev-Easta, jih 20 ujel in zaplenil 166 konj, nekaj streljiva, živil i. dr. Polkovnik Wynd-

nost veličasten! Tu bi morali biti, veleči slana gospa, da bi videli, v kako strašni zmoti živé tisti naši literati, ki vsiljujejo Slovincem svojo mednarodno, brezznančajno literaturo! Pridite gledat semkaj „Žiškovo smrt“, „Maryšo“, „Praškega žida“, „Noč na Karlštejnu“, ali „Prodano nevesto“, „Psohlavce“ in „Rusalko“, da vidite, kako uživa narod umotvore iz svojega življenja, iz svoje zgodovine! —

Praga se pripravlja sedaj na sprejem svojega kralja. Na Hradčanih so svetle dvorane že prirejene, na Vaclavskem trgu postavljajo slaveloke, ki bodo veljali preko 20.000 K, hiše se čistijo in poslikavajo, pričvrščajo se električne žarnice za veliko splošno razsvetljavo, na Petřinu, Hradčanih, in Vyšehradu se postavljajo svetilniki, novi, velikanški most se razsvetli z nebrojem luči in plamenčkov in po Vitavi se vprizori cela regata. V četrtek pride cesar, ki si ogleda vse mesto, tudi v „Národnó divádlo“. Od srede zjutraj do ponedeljka zjutraj ostane češki kralj in avstrijski cesar v Pragi. In gotovo se prepriča v teh dneh, da so Čehi v resnici lep, pošten, velenadarjen, bogat narod, ki zasluži boljšo usodo, kakor jo ima danes! —

Vaš udani

* * *

V Pragi, 6. junija 1901.

ham pa je blizu Stejnburga napadel oddelek Burov in jih ujel 22. Kje je Dewet, ni znano. Buri so začeli iznova operacije v Kaplandiji. Kitchener zahteva novih čet, sicer se mora umakniti iz severnega Transvaala. Položaj za Bure je po 1 1/2 leta trajajoči vojni prav ugoden, za Angleže pa jako slab.

Dopisi.

Iz Ribnice, 9. junija. Povsod, kjer se nahajajo cesarski uradi, je menda navada, da župniki in dekani vabijo uradništvo, občinske zastope in razna društva, da se oficiojno udeležujejo cerkvenih slavnosti o Veliki noči in o sv. Rešnjem Telesu in slovesnih cesarskih maš. Tudi v Ribnici je bilo od nekdaj tako, a tudi pri nas je prišla nova doba in z njo novi običaji. Letos so se prvokrat opustila običajna vabila o Veliki noči in o sv. Rešnjem Telesu, vedoč, da brez vabila oficiojne udeležbe ne bo. Rabilo se je bržkone zopet novo agitacijsko sredstvo zoper „liberalce“. Nekateri ribniški petelini so že dne pred procesijo vedeli, da se uradniki ne bodo udeležili procesije, ko poslednji tega še sami niso vedeli, ter so hujskali zoper nje rekoč, da uradniki ne pojdejo za Bogom, za hudičem bi pa šli. Ti novi katoliki so bili tedaj dobro poučeni. Dandanes ni nobena stvar presveta in nobena cerkvena slavnost previsoka, da bi se ne izkoriščala za umazane politične agitacije. Mej najlepše cerkvene slavnosti spada gotovo procesija o sv. Rešnjem Telesu. Naši duhovniki lahko vidijo, da je bila letošnja udeležba pri tej procesiji prav skromna, in da je temu kriva njihova nestrpnost. Občinski zastop, gasilno društvo in uradniki so popolnoma izostali in tudi mnogo zasebnikov, katerih ni manjkalo v prejšnjih letih, smo pogrešali. Za nebom so šli trije orožniki in med njimi gospod, ki se je do sedaj le bolj od daleč držal ob takih prilikah. Ako je tudi tam, kjer se je morebiti hotel prikupiti, povzročil nekoliko neprosto voljnega posmeha, mu ne moremo pomagati. Mi nismo in ne bomo demonstrirali s procesijami, in se ne bomo vklanjali terorizmu moža, kateri misli, da mu njegov vzvišeni poklic velevala širiti sovraštvo mej preprostim ljudstvom in inteligenco. Kolikor dalje prodere prepričanje, da duhovni sami ne poznajo druge vere, kakor svojo politično in gospodarsko prevlado, in da sami izpodkopujejo glavni stebel katoliške vere, ljubezen do bližnjega, toliko bolj bo de pešala in mora pešati naša vera.

Iz Konjic 9. junija. Dne 6. t. m. so imeli celjski, konjiški in v obližju Konjic stanujoči Nemci in Nemškarji tu svoj „Heilfest“, ki ga nazivljejo „Volksfest“. Raz nekatere hiše so vibrle frankfutarice, a bilo jih ni dosti; zlasti ena stran jih je pogrešala močno. Nekateri izmed njih so se kesali, da so sploh prišli semkaj, ker so se prepričali na svojo veliko žalost, da žive v Konjicah „neben den deutschen Brüdern auch windische Hunde“. In vendar so si domišljali, da Slovencev sploh več ni. Bratje! to je pretresljivo, da še nočejo izmreti Slovinci, ampak se še vedno pomisljajo.

Sicer so pa trdili, da nima njihov „Heilfest“ nobene politične tendence, kar so jasno pričale razobešene frankfutarice, hripavi „heil“ klici in drugi izrazi velikonemške kulture. Jasno je tudi, da ni bilo na veselici nobenega privrženca der „Los von Rom Bewegung“. Zato je pa tudi čutila katoliška rodovina konjiških Windisch-Graetzov živo potrebo se tudi udeležiti tega „Heilfesta“. Čemu tudi ne? Če ne pokažejo s tem nič drugega, pokažejo vsaj svojo politično nevtralnost napram Slovincem in Nemcem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. junija.

— Občinske svet ljubljanski ima v torek, 11. junija ob 6 uri zvečer sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedstva in poročila o nekaterih nujnih popravah v kopališču v Kozelji; o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo; o razsodbi deželnega odbora v zadevi H. Ludwigu predpisanega hodnika; o novi uredbi mestne registrature; o škontraciji mestne blagajnice; o ponudbi Jakoba Accetto za odkup mestnega stavišča za Wettachovo vilo; o prošnji odbora cesar

Franco Jožefovega asila v Aleksandriji za prispevek; o prošnji odbora za napravo avstrijske vrtnarske razstave za podporo; o računskih sklepih mestnega in drugih zakladov, s katerimi upravlja mestna občina; o napravi kisilolitnega tlaka v poslopji jubilejske ubožnice; o zadevi stroškov za model naročenih zmajev pri cesar Francu Jožefovem mostu; o tlakanju špitalskih ulic, Mestnega trga, trga pod trančo, Starega trga in ulice Pred škofijo; o prestavljenju starega skladišča s prostora bivše deželne bolnice v mestno gramozno jamo ob Poljanski cesti; o prizivu Antona Gebe o neki občinski zadevi; o klavdaciji in končnem obračunu poslopja grofovske Stubenbergičine ubožnice v Gradišču; o napravi klopj v nekaterih drevoredih; o premestitvi igrišča v Lattermannovem drevoredu; o prispevku za nakup bicikla vodovodnemu monterju; o računskem sklepu mestnega vodovoda; o podelitvi ustanove za ženitno opravilo in o prošnjah za nagrado, za podporo in za dovolitev 3 1/2% nega posojila.

— Kdo je podpiral? „Slovenec“ je zelo hud, ker je bilo v „Novicah“ rečeno, da je dr. Šusteršič v železniškem odseku podpiral dr. Tavčarja. Bog ne zadeni, da bi ljudje to verjeli. Šusteršič načeloma ne podpira ničesar, kar store njegovi politični nasprotniki, naj bo še tako obdekorirano, pač pa milostno dovoli, da nasprotniki njega podpirajo. „Slovenec“ je vsled tega hitel konstatirati, da dr. Šusteršič ni podpiral dr. Tavčarja, pač pa dr. Tavčar Šusteršiča. Zdaj je rešena čast Šusteršičeva. Le jedno je „Slovenec“ pozabil povedati, kar ni brez pomena, da je bil dr. Tavčar pri tisti debati eden prvih govornikov, Šusteršič pa jeden zadnjih.

— „Lepi“ klub dr. Šusteršiča se je zopet skrčil. Odpadli so namreč poljski poslanci dični Szajer, potem Fijak, Wilk in Bomba. Vstopili so v poljski klub. Ta jih je sprejel, ker bi jih rad naredil neškodljive. „Lepi“ klub šteje torej štiri člane manj. V političnem oziru je to brez pomena, zakaj „lepi“ klub po zaslugi dr. Šusteršiča itak nima nobene veljave več v parlamentu.

— Klevetanje se nadaljuje. Zadeva z bohinskimi gozdi je vsestransko pojasnjena. Dokazano je neovržno, da je misel, naj se dotični gozdi prodajo bohinskim kmetom, izšla iz napredne stranke, da so dotično akcijo do zadnjega časa vodili izključno naprednjaki, in da so se klerikalci zanjo šele zavzeli, ko je bila že precej daleč dozorela, v tem ko poprej še na izrecno prošnjo niso ničesar storili hoteli. Tako je grof Hohenwart direktno odklonil vsako posredovanje glede prodaje gozdov. Pojasnili smo tudi, kako je posl. Pogačnik prosil dra. Tavčarja podpore proti Schalkovi interpelaciji, in kako jo je dobil, a vzlic temu nadaljuje duhovniška stranka s tisto hudobnostjo, ki je samo njej lastna, obrekovalno akcijo zoper našo stranko, češ, da se je postavila proti kmetu. Tu se zopet vidi, kako zlobni in brezvestni lažnjivci so nekateri duhovniki. Imamo sicer mnogo častivrednih duhovnikov, imamo pa tudi duhovnikov, proti katerim je marsikak oigan še pravi gentleman. Ta sodba je sicer ostra, a da je tudi pravična, razvidijo čitatelji lahko iz „Domoljuba“. V tem umazanem listu, ki ga piše dr. Evgen Lampe, je čitati naslednjo notico: „Nova lumparija naših liberalcev. Komaj je preteklo par tednov, kar so naši liberalci uprizorili s pomočjo najbolj zagrizenih naših nasprotnikov Vsenemcev izdajalski napad na dr. Ivana Šusteršiča, že se nam poroča z Dunaja novo izdajalstvo. — Bohinjska občina se namreč že več časa prizadeva, da bi od države (verskega zaklada) kupile nekaj planin, katere za razvoj svoje živinoreje potrebujejo tako kakor riba vode. In res se jim je po posredovanju naših vrlih poslancev že obljubilo, da se nekoliko polajšajo krivice, ki se gode bohinskim kmetom glede planin. Določilo se je, da se jim planine, kjer imajo pašno pravico, prodajo v last. Vsak prijatelj našega kmeta bi moral biti vesel, ako se kaj takega doseže. Ne pa naši liberalci! Našuntali so vsenemškega liberalca dr. Schalka, istega, ki je zadnjič napadel dr. Šusteršiča, da je stavil interpelacijo na poljedelskega ministra in zahteval, da se mora brž razdreti kupčija, po kateri se prodaja bohinskim kmetom nekaj planin v last. In čujte, kmetje, kako je ta

prijatelj dr. Tavčarja in drugih slovenskih liberalnih poslancev podprl svojo interpelacijo! Rekel je, da je to za gozd škodljivo, da je cena prenizka, da je ta kupčija samo ministrov dar klerikalni stranki! — Očividno je, da je bil ta mož nakujkan od slovenskih liberalcev. Ali ni to izdajalstvo? Ali je mogoče še kaj gršega, kot je zveza slovenskih liberalcev z zakletim Nemcem v ta namen, da se jemlje rodna zemlja slovenskemu kmetu? — Ne, bolj globoko naši liberalci niso mogli več pasti! Ali je še kaj kakšen kmet, kateremu bi ta dogodek ne odprl oči, kateri bi iz dna duše ne zaklical: fej, s takimi ljudmi nobene zveze, nobene skupnosti! — Tako podlo laže in obrekuje ta duhovniški list. Mi se prav nič ne čudimo temu postopanju „Domoljuba“. Kakršna je stranka, takšen je list. Ali tudi klerikalci naj se ne čudijo, da ko sejejo laži, obrekovanja in lopovščine, žanjejo samo zaničevanje.

— **Ženske — zastavonoše.** Pri raznih cerkvenih obredih in opravilih so se udomačile gotove navade, katerih se je držati, ako se neče izzivati kritike in dovtipa. Taka navada je, da nosijo pri procesijah bandera vedno samo moški. Procesija sv. Rešnjega Telesa je gotovo poetična, vzvišena uredba, katere se liberalci z večjo pijeteto in resničnejšo religioznostjo udeležujejo, kakor marsikateri državni poslanec, tudi če ta pri taki priliki posnema tistega svetopisemskega bahača, ki je v templju silil v ospredje, da so ga vsi videli. Lepo procesijo pa je letos motila ženska zastavonositeljica. Vprašamo samo: Kaj bi ljudje rekli, če bi ženska ministrirala, ali če bi pri peti maši vihela kadilnico in se sukala mej duhovniki okrog altarja? Vsak človek bi se smejal in bi dejal, da se pravi to se norca delati iz resnega cerkvenega opravila. Ravno tako pa je, če pri veliki slovesni procesiji nastopi našemarjena ženska z banderom, kakor se je to letos zgodilo. Ako bi ljubke male deklice, ki hodijo v belih oblekah s procesijo, imele svojo zastavico, bi nihče nič ne rekel, saj so prave zastopnice nedolžnosti in čistosti. Smešno pa je, ako nastopi kompanija taci žensk, ki imajo večinoma bolj ali manj viharne doživljaje za seboj, ako hočejo te ženske veljati za zastopnice nedolžnosti in čistosti in ako pred njimi ženska nosi zastavo. To se pravi resno, vzvišeno opravilo profanirati in smešiti. Samo s tega stališča smo mi stvar zabeležili. Ako duhovna gospoda nima čuta za to, ne moremo pomagati, občinstvo je bilo vse tega mnenja, da se to ne spodobi, in prepričani smo, da tudi klaverni „Slovenec“ podlistkar — prava konjska smrt med humoristi — občinstva v tem oziru ne spreobra.

— **Dr. Janković, kojega predrznost** presega dostikrat meje izvanredne nesramnosti, nadleguje nas s tem dopisom: Slavno uredništvo! Na podlagi § 19 tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete na istem mestu in z istimi črkami sledeči popravek: Ni res, da sem Kragorovem hlapcu, kateremu je konj odgriznil uho, odrekal zdravniške pomoči, ako delodajalec ne plača naprej. Res pa je, da sem iz principijelnega vzroka zahteval samo potrdila od oskrbništv, da se bode sploh plačalo, ker isto oskrbništv ni hotelo plačati narasel račun za delavca Wolferla, ki si je roko zlomil v službi oskrbništv. Kozje, dne 8. junija 1901. Dr. Fr. Janković, okrožni zdravnik. Prijatelj Janković, v tem pismu vendar sami potrjujete, da smo resnico poročali. Prej kot ste se hoteli lotiti hudo ranjenega hlapca, hoteli ste imeti denar, ali pa obveznico, ki je toliko vredna kot denar. Hlapec se je zvijal pred vami v velikih bolečinah, ali vi ste pri tem škilili jedino le po kasi oskrbništv. Zares krščansko!

— **Izguba „Gospodarske zveze“.** V sobotni članek o bilanci „Gosp. zveze“ se je vrinila neljuba pomota. Na drugi strani je namreč tiskano, da se mora od blaga odpisati vsaj 11 odstotek torej 3237 kron, namesto pravilno 1 odstotek, t. j. 323 kron. Da je to pomota, ki se je vrinila pri korekturi, kaže končni rezultat 32870 kron 43 vin., ki je v članku pravilno naveden.

— **„Slovenske Matice“ CXXVI. od-** borova seja bo v Ljubljani, v ponedeljek dne 17. rožnika t. l. ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o CXXIV. odborovi seji in o CXXVII. rednem občnem zboru. 3. Volitev predsednika, podpredsed-

nikov, blagajnika, ključarja in odsekov. 4. Tajnikovo poročilo. 5. Eventualia.

— **Na ljubljanskem učiteljsko se** zaključi šolsko leto dne 3. julija, zrelostne skušnje pa se začno dne 4. julija.

— **Zaradi požiga v Dobrunjah in v** Bizoviku so zaprli nekega osamljenca R. Fleischmana iz Ljubljane. Fleischman je že mesec dni brez posla in je postopal po ljubljanski okolici. Ljudje so ga neki dne 5. t. m., ko je gorelo v Bizoviku, videli pred požarom tamkaj okoli hoditi. Fleischmana je ljubljanska policija aretovala. V kolikor je sum proti aretovancu opravičan, bodejo pokazale poizvedbe.

— **Požar.** Dne 9. t. m. proti 1. uri podoldne je začelo goreti pri posestniku in županu Josipu Markoviču iz Martinje vasi Št. Lorenške fare. V par minutah so bila vsa njemu pripadajoča poslopja v plamenu. Strašno je videti požar v kraju, kjer ni vode na razpolago. Pred hišo je bilo le nekaj mlak, katere so bile kmalu izpraznjene, in tako so morali slednjič celo z gnojnice gasiti. Ljudstvo je hitelo iz vseh krajev na lice nesreče. Moštvo, ženstvo, vse je delovalo s čudovitim pogumom, zlasti pohvalno je omeniti dekleta, katere so neutrudljivo donasala vodo iz vodnjakov bližnje vasi. Posrečilo se je rešiti govejo živino, štirje prašiči so pa zgoreli. Razen hiše so ostala poslopja, kakor: pod, kozolec, hlevi, čebelnjak, do tal vničena in z njimi vred mnogo raznovrstnega blaga. Da se je obvaroval deloma en konec hiše, gre največ zaslug Vel. loški požarni bramb, kateri se je s pomočjo vaščanov, vzlic pomanjkanju vode posrečilo pravočasno ogenj pogasiti in zabraniti še večjo nesrečo. Škoda je velikanska. Kako je nastal požar, dosedaj še ni dognano.

— **Belokranjsko učiteljsko društvo** bode o priliki društvenega zborovanja odkrilo nagrobna spominka pokojnemu tovarišu g. I. Schillerju in gđ. I. Žigon, v četrtek 13. junija t. l. v Semiču. Vspored: 1. Ob 9. uri jutraj sv. maša v Semiču pri sv. Duhu. 2. Po maši blagoslovljenje spominkov. 3. Zborovanje učiteljskega društva v šolskem poslopju. 4. Skupni obed. P. n. gg. kolegije, kolegi in prijatelji učiteljstva se uljudno prosijo k udeležbi.

— **Mariborski župan Nagy** je odstopil in sicer valed tega, ker je v graškem glasilu socialnodemokratske stranke izšlo poročilo o neki tajni seji mariborskega obč. sveta, v katerem poročilu baje ni bilo vse po resnici povedano. Župan je prepričan, da je ta dopis spisal član občinskega sveta in je zato odstopil.

— **Prodajalnica v hiši ptujske posojilnice.** Pred kratkim smo priobčili dopis iz Ptuj, v katerem se je ostro grajalo, da je posojilnica v svoji hiši oddala prodajalno nekemu narodnemu nasprotniku. Zdaj smo dobili od načelstva posojilnice obširno uradno pojasnilo o tej zadevi. Iz tega pojasnila smo se prepričali, da je posojilnica, oziroma da je nje načelstvo pri oddaji prodajalne v posojilnični hiši tako postopalo, kakor je bilo pri obstoječih okolščinah sploh mogoče, in da se posojilničnemu načelstvu sploh ne more ničesar očitati.

— **Novo razglednico z geslom „Kje** dom je moj“ je izdal g. Janko Trošt. Na razglednici so slike Ljubljane, Trsta, Gorice, Novega mesta, Celja in Maribora. Te slike naj simbolizirajo slovensko domovino. Ali morda slovensko — revo, saj sta izmed teh šestih mest samo Ljubljana in Novo mesto v slovenskih rokah.

— **Vandalizem v tivolskem parku in** gozdu. Gospod mestni vrtnar Heiniz opaža že nekaj časa, da se dela v tivolskem gozdu, zlasti pa v parku od neznanih zlikovcev skoraj vsako noč velika škoda. Kvarijo se stoli in klopi, lomijo drevesa in grmi, poškodujejo skupine s cveticami in rastlinami, lomijo ograje itd. Ker se mestna občina resno briga, da dobi najprijetnejši izletni in promenadni prostor meščanom čim najsimpatičnejše lice ter se v to svrhu pri-
naša tudi dokaj denarnih žrtev, je ta vandalizem najostreje obsojati ter je poskrbljeno, da se dotični zlikovci doženejo in najstrožje kaznujejo. Zdi se, da so med škodljivci tudi šolarji in dijaki. Stariši in varuhi se zategadelj pozivljajo, naj opozoré svoje otroke ali varovance na neumestnost takega ravnanja in na eventualne posledice.

— **Pobegnil je z doma 11letni deček** Matevž Z.... Svojemu součencu je vzel nekaj drobiža.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi 23. junija 1901 izlet k „Čončku“ pod Rožnik spojen z veliko gozdno veselico. Natančnejši vsopred objavimo svoječasno.

— **Na semenj, dne 8. junija** je bilo prignanih 827 volov in konj; 283 krav in 95 telet. Skupaj 1207 glav. Kupčija je bila jako živahna, ker so prišli kupci iz Morave in Koroškega.

— **Z rešilnim vozom** prepeljali so včeraj popoldne v deželno bolnico delavko Marijo Ribičevo, stanujočo na sv. Petra cesti št. 28. Navedenka je gledala gugalnica v Latermanovem drevoredu in prišla preblizu tako, da jo je jedna gugalnica, ki je bila v teku, zadela pod brado in se je ona neza-
vestna zgrudila na tla.

— **Iz stanovanja je vrgel kotlar I.** K. hišno posestnico M. K., ker ga je nekaj zmerjala. Ženska je padla in se pri tem poškodovala na čelu.

— **Ob uho.** Včeraj popoldne je šel v frančiškansko cerkev s koso kosec Anton Mohar. V cerkvi ga je vrgla božjast in je padel na koso tako, da mu je odrezala polovico levega ušesa. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Cvetlice so kradle** učenke I. B. in L. K. na botaničnem vrtu. Splezali sta čez vrata na vrt.

— **Bolnega konja** je prodal neki konjski barantavec kupčevalcu konj V. D. iz Trsta.

— **Povozil je danes popoldne na sv.** Jakoba trgu posestnik I. K. z Iga delavca Franceta Učaka, stanujočega v sv. Florijana ulicah št. 8. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Revolver ukradel** je neki deček puškarnju F. S. v Židovskih ulicah.

— **Izgubil je na sejmišču** posestnik J. K. srebrno uro s srebrno verižico vred.

— **Mestna posredovalnica za delo** in službe. Telefon šte. 99. Od 1. do 7. junija je dela iskalo 17 moških delavcev in 44 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 9 moškim delavcem in 49 ženskim delavkam. 132 delavcem je bilo 82 odprtih služeb nakazanih in v 43 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 7 moških delavcih in 36 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 7. junija je došlo 1276 prošenj za delo in 1133 deloponudb, 2136 delavcem je bilo 1170 odprtih mest nakazanih, in v 789 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj: 1 kočijaž, 3 trgovski hlapci, 5 konjskih hlapcev, vajenci za trgovine in obrte, 5 natakari, 2 gostilniški kuharici, 2 fini kuharici, 4 navadne kuharice, 5 deklic za vsako delo, 8 deklic k otrokom, 4 kuhinjske deklice, 5 dekel za kmetška dela. Službe iščejo: 1 pisar, 1 vratar, 1 postiljon, več izurjenih prodajalk ter drugih poslov. Posredovanje stanovanj.

— **Popravek:** V sobotni podlistek se je vrinila napaka. „Matice školska“ ni isto kar naša družba sv. Mohorja, nego je — kar je že iz vsebine dotičnega odstavka razvidno — slična naši družbi sv. Cirila in Metoda. Za to družbo torej naj bi se po češkem vzgledu rabila v feljtonu nasvetovana nova pota za nabiranje prispevkov. — Namesto Hradčin čitaj prav Hradčini ali Hradčany.

* **400letnico hrvatske literature** je praznovala te dni jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti s slavnostno sejo, v kateri je predaval akademik dr. Mil. Šrepol o modroslovcu, zgodovinarju in humanistu Marku Maruliću.

* **Soprogo umoril.** Porotno sodišče v Eclauu je obsodilo bivšega sodnika Blaža Horvatha na smrt, ker je umoril svojo ženo. Horvath je imel ljubavno razmerje z mladim dekletom, zato se je hotel iznebiti svoje soproge, s katero je imel deset otrok.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. junija. Državni zbor je danes po peturni debati dognal drugo in tretje čitanje zakona glede lokalnih železnic. Oglasil se je k besedi tudi poslanec Plantan, ki je z odločnostjo in temeljitostjo obširno govoril o belokranjski železnici, o progi Kranj-Tržič in št. Janž. Železniški minister Wittek mu je takoj odgovoril ter dejal, da sprejme progo Kranj-Tržič v prihodnjo železniško zakonsko predlogo.

Dunaj 10. junija. Danes ob 10. uri zvečer ima drž. zbor svojo zadnjo sejo v tem zasedanju.

Dunaj 10. junija. Včeraj se je izvršila sprava med Koerberjem in poljskim klubom. Koerber se je udeležil nekega banketa Poljakov, na katerem je govoril o Poljakihi jako prijazno.

Dunaj 10. junija. V nagodbenem odseku je bil izvoljen načelnikom vitez Jaworski, namestnikoma pa sta izvoljena dr. Menger in Povše. Jaworski je hotel, da se preide takoj v meritum, a večina je bila proti temu.

Dunaj 10. junija. Glede proračuna za okupirane dežele se je v odseku vršila debata. Proti je govoril posl. Iro, za vladno predlogo pa posl. Ivčević.

Dunaj 10. junija. Ob 10. uri dopoldne je imela gospodska zbornica sejo, v kateri je govoril tudi bivši ministrski predsednik grof Thun, ki se je glede Koerberjeve politike izražal jako laskavo.

Solnograd 10. junija. Včeraj je prišlo med nemško-nacionalnimi in socialno-demokratskimi delavci do boja. Posl. Franko Stein je imel shod, na katerem so se delavci spoprijeli; 4 so bili ranjeni, več je zaprtih.

Narodno gospodarstvo.

Ali streljanje proti toči pomaga, ali ne? (Konec.)

Letos, meseca aprila, je bil na Nemškem, v Stuttgartu, občni zbor meteorološkega društva. Ves prvi dan zasedanja je bil odmenjen razpravljanju o streljanju proti toči. Že to dokazuje živahno zanimanje za to vprašanje. Prvi je obrazložil dosedanje izkušnje Pernter, in sicer enako kakor že prej v Padovi in v svojih spisih o tem predmetu. Izrazoval se je vse-skozi previdno in pravil, da segajo vrtinci iz topičev le ob posebnih slučajih (če so to piči postavljeni na vzvišenih krajih) do točenosnih oblakov, sicer pa izginejo že dosti pod njimi, in da se torej ne more govoriti o tem, da imajo naravnost kakov učinek. Z znanstvenega stališča tudi ni moč uvideti, da bi streljanje vplivalo. Vendar naj se stvar praktičsko dožene, ker bi morda vendarle bil kak vpliv mogoč, o katerem znanstvo sedaj še ne ve, in pa širnim krogom, ki so nekako navdušeni za streljanje, naj se dokaže, ali je njih mnenje opravičeno ali ne. Zatorej uredi avstrijska vlada na Pernterjev predlog streljanje za poskušnjo v dveh okrajih, v slovenjebistriškem in pa okoli Bruka na Zgornjem Štajerskem. Streljanje se bo vršilo pod natančno kontrolo in oziralo na vse okolščine.

Tudi vsi drugi govorniki so se izjavili ne posebno zaupljivo. Mnenje nekaterih, da morda zvok vpliva, so izpodbile izkušnje na nemških topničarskih streliščih. Tam so se prepričali, da celo zvok velikih trdnjavskih topov nič ne vpliva na deževne oblake. Tudi na Ogrskem, kjer je postavljenih 1500 topičev in streljanje nadzoruje poseben uradnik, dosednji uspehi ne izpodbujajo. Iz Italije pa se naravnost poroča o neuspehih. Glavni nadzornik italijanske zavarovalne družbe v Milanu in žener Stabilini je sporočil namreč o uspehih streljanja l. 1900. V svojem tisknem poročilu navaja 16 slučajev, ko so pravilno in vztrajno streljali in vendar je toča hudo ali celo prav hudo pobila. Stabilini sam pravi, da je potemtakem streljanje proti toči kolikor toliko brezuspešno. Ta sodba je morebiti prenapeta, kajti lahko se ugovarja, da v Italiji streljajo večinoma z malimi topiči in so strelji preslabotni. Seveda je tudi vprašanje, če bi z velikimi topiči stroški preveč ne narasli, tako da bi bilo bolje letino zavarovati pri zavarovalni družbi.

Zborovalci v Stuttgartu so potem pri-sostvovali streljanju iz dveh topičev. Večji avstrijski topič je bil vodoravno nastavljen, manjši francoski pa navpik. Vrtinci zlasti iz manjšega topiča so se dobro videli, pa le do 50—60 metrov nad topičem. In že slaboten veter jih je odklonil. Dobro se je slišalo žvižganje po streljih. Natančni aneroidi in variometri so strelje tik topičev vendar le malo občutili. Čeprav so se poskusili pravilno vršili, vendar pravi poročilo, končno, da je vsa družba, ki jih je gledala, potem le še bolj dvomila o korist streljanja proti toči, kakor poprej.

F. S.

Foulard-svila po 65 kr.

do 3 gld. 65 kr. meter za bluze in obleke, ter Henneberg-svila v črni, beli ali pisani barvi od 65 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franko in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopošljejo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg, Seldens-Fabrikant Zürich. (k. u. k. Hof.)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 504 m. Srednji snežni tlak 738-0 mm.

Juni	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Mojna v 24 urah
8.	9. svečer	734.3	20.2	sl. vzhod	del. oblak.	0.3 mm.
9.	7. jutraj 2. popol.	735.1 733.3	16.4 26.8	sl. jvzhod sr. szahod	jarno oblačno	0.3 mm.
10.	9. svečer	734.2	19.1	sl. zahod	pol. oblak.	0.0 mm.
11.	7. jutraj 2. popol.	733.8 733.1	15.2 18.3	sl. jvzhod sl. szahod	oblačno dež	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 20.5° in 20.8°, normale: 16.9° in 17.0°.

Dunajska borza

dne 8. junija 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.55
Skupni državni dolg v srebru	98.20
Avstrijska zlata renta	117.95
Avstrijska krona renta 4%	96.1
Ogrska zlata renta 4%	117.95
Ogrska krona renta 4%	93.05
Avstro-ogrski bančni delnice	1673
Kreditne delnice	685
London vista	240.15
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.47 1/2
20 mark	23.50
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	90.55 1/2
C. kr. cekini	11.33

Potrni najgloble žalosti naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da se je preselil v boljše življenje, iskreno ljubljani preblagi oče, oziroma brat, gospod

Lovrenc Magušar

posestnik in prvi občinski svetovalec

ki je nagloma, previden s sv. zakramenti za umirajočega, danes 8. junija ob 7. uri zvečer v 81. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 10. junija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domačih cerkvah.

Prebлага pogojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

(1238)

V Kropi, dne 8. junija 1901.

Jurij Magušar, trgovec, sin. —
Franciška Klinar, Ana Vidle,
Marija Bertonec, hčere. —
Janez Magušar, brat. — Neža
Magušar, sestra.

Zahvala.

Za obilne dokaze srčnega sočutja med boleznijo kakor tudi ob smrti iskreno ljubljene soproga, očeta, brata in svaka, gospoda

Martin Šterka

ter za mnogobrojno spremstvo dragega ranjcega k zadnjemu počitku izrekamo vsem udeležencem svojo najsrčnejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo blag. g. nadkomisarju J. Jakheinu iz Ljubljane, g. komisarju J. Skubicu, uradnim gg. tovarišem pokojnika z Vrhnike, iz Logatec, Senožet in Cerknice, darovateljem kranjskih vencev ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom.

V Postojini, dne 6. junija 1901.

(1235) Žalujejo ostali.

Zahvala.

Za mnogotere tolažilne dokaze srčnega sočutja med boleznijo, kakor tudi ob smrti iskreno ljubljene matere, stare matere in tašče, gospe

Marije Burger

izrekamo vsem onim, ki so spremili zemeljske ostanke ljubljene rajnice k zadnjemu počitku, svojo najsrčnejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo gg. pevcem za gniljivo petje, darovateljem vencev ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom.

V Postojini, dne 8. junija 1901.

(1234) Žalujejo ostali.

Pekarija

v zelo živahnem obrtniškem trgu, se pod ugodnimi pogoji dá v najem. Prednost ima dvojica brez otrok.

Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“.

(1046-12)

Vabilo

na

izvanredni občni zbor
posojilnice za sodni okraj veliko-
laški ter okolico

ki se bo vršil

dne 16. junija t. l. dopoldne ob 10. uri
v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

Prememba pravil in slučajnosti.

(1236)

Načelnstvo.

Trgovskega pomočnika

Železninarja vsprejme takoj 1217-3

A. Killer v Kranju.

Kranjske klobase

najboljše vrste, mehke in trdo sušene

prodaja in razpošilja trdika (12-129)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Specijalna trgovina za kavo in čaj, glavna zaloga J. Klauer-jevega higijeničnega likerja „Triglava“ iz planinskih zelišč.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. z. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** j. z. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Marker za biljard

se takoj sprejme. — Natančneje v upravnistvu „Slov. Naroda“.

(1237-1)

Sprejme se v Ljubljani
natakarica na račun
s kavo. (1194-3)

Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“

Odvetniškega
koncipijenta

(1230-2)

vsprejme

dr. Josip Furlan, advokat
v Ljubljani.

Takoj vsprejem
sodruka

(kompanjona) za svojo filijalko pod ugodnimi pogoji, potem

pomočnika in učenca

za trgovino z mešanim blagom na Javorniku,

(1233-1) **Štefan Podpac**

trgovec na Javorniku, Gorenjsko.

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinje od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (112-11)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkoczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(40-24)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselastrasse 1

v hiši društva.

Filijala za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefpl. 5, 6

v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1899 kron 177.080.451—
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1899 34.259.092—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od obstajanja 383.793.888—
družbe (1848) 56.097.103—
Med letom 1899 je društvo izpostavilo 5638 polic z glavnico
Za specialno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dné 31. decembra 1899
založilo vrednostnih papirjev v znesku (2338-8)

nom. kron 20.359.000—

pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavna agentura v Ljubljani pri Guido Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Semenj v Zagorju ob Savi.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom dne 25. septembra 1898, št. 12598, dovolila, da se nadalje izvršuje

šesti trgovski in živinski semenj v Zagorju ob Savi
in sicer

dne 29. avgusta vsacega leta.

Ako pa isti dan pade na nedeljo ali praznik, vršil se bo ta semenj drugi dan. Nadalje je deželna vlada z odlokom dne 23. novembra 1900, št. 17372, dovolila, da se semenj, kateri se je izvrševal dosedaj 2. novembra vsacega leta, prestavi na dan 3. novembra; če pa isti dan pada na nedeljo, izvrševal se bo sledeči ponedeljek.

Županstvo Zagorje ob Savi

(1136-3)

dne 23. maja 1901.

Župan: Michelčič.

!Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898. leta. (488-4)

Podpisanec priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega

konjaka iz dolenskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na

ter pelinkovca.

užgani probek

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolenjsko.

Dobiva se pri g. J. Praunseiss-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Američanske trtnice!!!

Lastnina in tisk »Národne tiskarnec«.